

Ústavní soud

Joštova 625/8

660 83 Brno

DS: z2tadw5

Sp. zn.: (nepředchází)

Stěžovatel: **Jan Šinágl**, nar. 9. 12. 1952
Bratří Nejedlých 335
267 53 Žebrák
DS: qqufvh3

Zastoupen: JUDr. Petrem Kočím, Ph.D., advokátem
Opletalova 1535/4
110 00 Praha 1
DS: cp7kgk3

Účastník: **Městský soud v Praze**
Spálená 6/2
112 16 Praha 2
DS: snkabbm

Vedlejší účastníci:

- Městské státní zastupitelství v Praze**
nám. 14. října 2188/9
150 00 Praha 5
DS: ijeabe3
- Roman Hütter**
adresa bydliště vedlejšího účastníka není stěžovateli známa
- Jan Šafář**
adresa bydliště vedlejšího účastníka není stěžovateli známa
- Eduard Vít**
adresa bydliště vedlejšího účastníka není stěžovateli známa

5. **Bořivoj Navrátil**
adresa bydliště vedlejšího účastníka není stěžovateli známa

6. **Adolf Klapka**
adresa bydliště vedlejšího účastníka není stěžovateli známa

7. **Zdeněk Kuta**
adresa bydliště vedlejšího účastníka není stěžovateli známa

8. **Antonín Michal**
adresa bydliště vedlejšího účastníka není stěžovateli známa

9. **Josef Vosmík**
adresa bydliště vedlejšího účastníka není stěžovateli známa

10. **Jiří Pánek**, nar. 27. 5. 1975
adresa bydliště vedlejšího účastníka není stěžovateli známa

Ústavní stížnost

směřující proti výroku I usnesení Městského soudu v Praze ze dne 10. dubna 2017, sp. zn. 49 T 10/2016,
podaná podle ustanovení § 72 odst. 1 písm. a) zákona č. 182/1993 Sb.,
o Ústavním soudu (dále jen „ZÚS“)

Elektronicky

Plná moc

Přílohy: dle textu; podle seznamu

I. Rekapitulace

[1] Dne 10. dubna 2017 se konalo u Městského soudu v Praze hlavní líčení ve věci vedlejších účastníků č. 2–9, jehož se stěžovatel účastnil jako zástupce veřejnosti. Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 10. dubna 2017, sp. zn. 49 T 10/2016 (dále jen „*napadené usnesení*“), soud rozhodl, že stěžovateli se zakazuje pořizovat zvukové záznamy z tohoto hlavního líčení (výrok I) a že vedlejšímu účastníku č. 10 se pořizovat zvukové záznamy z tohoto hlavního líčení nezakazuje (výrok II).

[2] Protože výrokem I napadeného usnesení byl porušen princip zakotvený v čl. 96 odst. 2 Ústavy a tím došlo k zásahu do základních práv stěžovatele podle čl. 95 odst. 1 Ústavy a čl. 2 odst. 3 Listiny základních práv a svobod (dále jen „*Listina*“) a stěžovateli nesvědčí žádný jiný právní prostředek, jímž by proti napadenému usnesení mohl brojit, nezbyvá mu než podat proti napadenému usnesení v rozsahu výroku I ústavní stížnost.

Důkaz: usnesení Městského soudu v Praze ze dne 10. dubna 2017, sp. zn. 49 T 10/2016 – v příloze

II. Stížní body

[3] Otázkou oprávněnosti zákazu pořizovat zvukové záznamy ze soudního jednání se Ústavní soud zabýval ve své judikatuře opakovaně, arci jen v jednom případě se tak stalo formou nálezu; jedná se o náleze ze dne 14. února 2008, sp. zn. II. ÚS 2672/07, ECLI:CZ:US:2008:2.US.2672.07.¹ V něm Ústavní soud konstatoval, že takový postup soudu představuje zásah do základních práv stěžovatelky (jíž navíc, oproti stěžovateli, svědčilo i právo na spravedlivý proces), přičemž zdůraznil, že v této otázce není mezi postavením účastníka řízení a osoby, která se jednání účastní jako veřejnost, významného rozdílu (§ 17).

[4] Městský soud v Praze, výslovně uváděje, že tak činí nad rámec svých zákonných povinností, vyhotovil napadené usnesení písemně a v odůvodnění vysvětlil, že k zákazu přistoupil na základě žádosti vedlejšího účastníka č. 7, neboť je tu důvodná obava, že stěžovatel pořizovaný zvukový záznam vystaví na Internetu. K tomu soud uvedl: „*[Případné] zveřejnění obsahu výpovědí obžalovaných a svědků v plném znění, čehož se obž. Kuta [tj. vedlejší účastník č. 7] obával, by dle názoru senátu narušilo řádný průběh hlavního líčení, zejména ve stádiu dokazování. Proto mu [tj. stěžovateli] bylo pořizování zvukových záznamů zakázáno, když soud má zato, že jde o předstížené opatření nezbytné k zajištění spravedlivého procesu.*“ U vedlejšího účastníka č. 10 soud takovou obavu neshledal a pořizování zvukových záznamů z hlavního líčení mu nezakázal.

¹http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=2-2672-07_1

[5] V rovině ústavního práva jde primárně o otázku, zda je soud oprávněn modifikovat právo osob přítomných v soudní síni, bez ohledu na to, zda jde o veřejnost nebo o účastníky řízení nebo jejich zástupce a zmocněnce, příp. obhájce, na pořizování zvukových záznamů, jež vyvěrá z ústavní zásady veřejnosti soudního jednání (čl. 96 odst. 2 Ústavy) a je výslovně zakotveno v ustanovení čl. 6 odst. 3 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích (dále jen „*SoudZ*“), podle něhož lze s vědomím předsedy senátu nebo samosoudce pořizovat zvukové záznamy, a toliko kdyby způsob jejich provádění mohl narušit průběh nebo důstojnost jednání, může předseda senátu nebo samosoudce jejich pořizování zakázat.

[6] Posledně uváděné důvody tak byly soudem rozšířeny a zákaz byl odůvodněn potřebou zajistit spravedlivý proces.

[7] Stěžovatel je přesvědčen, že spravedlivého procesu nelze dosáhnout tak, že nebudou respektována práva, jež jsou *expressis verbis* stanovena zákonem, neboť postup soudu v souladu s právními předpisy je samotným jádrem spravedlivého procesu: svévolným omezováním zákonem garantovaných práv, tak jako v rozhodované věci, nelze spravedlivého procesu nikdy dosáhnout, třebaže se to tak může *prima facie* jevit.

[8] Dále je tu otázka, zda byl soudem naznačený test proporcionality proveden správně. Stěžovatel se domnívá, že tomu tak není. Předmětné opatření, zákaz pořizovat zvukové záznamy, totiž nemůže obstát už v prvním kroku tohoto testu, v testu legitimacy a racionality. Obžalovaní, kteří se mohou před svým výsledkem seznámit s přesným průběhem předchozího jednání, budou jistě zvýhodněni před obžalovanými již vyslechnutými, a může tím být nepříznivě ovlivněna i hodnota výpovědí svědků, avšak zákaz pořizovat zvukový záznam z jednání tomuto důsledku není s to zabránit: s průběhem jednání se tyto osoby totiž mohou seznámit i jinak, zejména se rozhodné skutečnosti mohou dozvědět od osob, které byly jednání přítomny, případně z protokolu o jednání, který by měl být vyhotoven bez zbytečného odkladu a na obdržení jehož kopie mají obžalovaní a jejich obhájci právo. Rovněž tak – bude-li to v zájmu některého z obžalovaných – mohou tito s průběhem jednání seznámit dosud nevyšlechnuté svědky.

[9] Není proto možný jiný závěr, než že sledovaným opatřením nelze dosáhnout soudem proponovaného cíle; navíc napadené usnesení obsahuje formulaci, jež vzbuzuje pochybnosti, co bylo skutečným důvodem zákazu, totiž: „*Jan Šinágl jako soukromá osoba není vázána žádným etickým kodexem, nýbrž jen základními pravidly slušného počínání, která přestoupila, jak soud shledal po seznámení se s jeho vyjádřeními na internetu.*“ Zákaz pořizovat zvukovou nahrávku je tak chápán nikoli jako opatření pro zajištění spravedlivého procesu, ale jako *sankce* ukládaná soudem stěžovateli za jeho předchozí publicistické aktivity, které soud, aniž by vysvětlil, z jakého důvodu tak činí, *implicite* označil za neethické.

[10] Nezbyvá tak než uzavřít, že zákaz pořizovat zvukové nahrávky z hlavního líčení neobstojí jako ústavně konformní, protože je jím porušována zásada veřejnosti soudního jednání zakotvená v čl. 96 odst. 2 Ústavy a dochází tak i k porušení principů vázanosti soudu zákonem a enumerativnosti veřejnoprávních pretensí, jež jsou zakotveny v čl. 95 odst. 1 Ústavy, resp. v čl. 2 odst. 3 Listiny: stěžovatel má právo činit vše, co mu zákon nezakazuje, a zákaz pořizování zvukových záznamů z hlavního líčení takový nelegitimní zákaz představuje.

[11] Ačkoli napadené usnesení se týká jediného jednacího dne, soud neumožnil stěžovateli pořizovat zvukové záznamy ani z dalších dnů, kdy se konalo hlavní líčení; reprobativní výrok Ústavního soudu vtělený do nálezu, jenž je závazný pro každého, by však měl být způsobilý dosáhnout nápravy, a i kdyby hlavní líčení již v té době konáno nebylo, jde o věc s nesporným judikatorním přesahem.

[12] Pokud se týká presumptivní námitky, že zásah do stěžovatelových práv byl tak nízké intensity, že nedosáhl stupně, jenž by odůvodňoval ingerenci Ústavního soudu, tu je třeba odmítnout s poukazem na to, že bylo-li by obecným soudům umožněno zakazovat osobám přítomným v jednací síni pořizovat zvukové záznamy, ačkoli zákon jim takové oprávnění výslovně dává, a Ústavní soud by odmítl poskytnout ochranu s odkazem na domněle bagatelní povahu zásahu, stalo by se ustanovení § 6 odst. 3 SoudZ mrtvou literou, již by obecné soudy mohly podle svého uvážení ignorovat a pořizování zvukových záznamů zcela svévolně zakazovat. Takovému důsledku lze předejít právě jen tím, že Ústavní soud nedostatek ústavní konformity takového postupu vysloví.

[13] Pro úplnost budiž dodáno, že výrok II napadeného usnesení, jímž nebylo vedlejšímu účastníku č. 10 pořizování zvukových záznamů zakázáno, stěžovatel nenapadá, protože se jej netýká a nadto ho lze v souladu s dikcí § 6 odst. 3 SoudZ pokládat za redundantní.

III. Přípustnost a včasnost ústavní stížnosti

[14] Stěžovatel se zabýval rovněž otázkou, zda mu svědčí právo brojit proti napadenému usnesení jiným právním prostředkem než ústavní stížností.

[15] Stížnost podle § 141 *et seq.* trestního řádu (dále jen „TrŘ“) stěžovateli patrně dostupná není, protože podle ustanovení § 141 odst. 2 TrŘ lze usnesení soudu a státního zástupce stížností napadnout jen v těch případech, kde to zákon výslovně připouští, a tak tomu v daném případě není.

[16] Dále je tu prostředek stížnosti předsedovi soudu podle § 164 *et seq.* SoudZ. Ačkoli touto stížností lze brojit toliko proti průtahům v řízení nebo proti nevhodnému chování soudních osob, případně narušování důstojnosti řízení před soudem, stěžovatel ji z důvodu opatrnosti přesto podal, přičemž místopředseda soudu v zamítavém přípisě nad rámec vyslovení nedostatku vlastní pravomoci uvedl, že rozhodnutí učinil senát a on není oprávněn seznámit se s tím, jak jeho jednotliví členové hlasovali, což je argument, který stěžovatel pokládá za významný a ztotožňuje se s ním.

[17] Jak bylo rozhodnuto o stěžovatelově žádosti o přešetření způsobu vyřízení stížnosti místopředsedou Městského soudu v Praze podle § 167 písm. b) SoudZ, kterou rovněž z důvodů opatrnosti podal, stěžovatel dosud vyrozuměn nebyl.

[18] Nelze tedy než uzavřít, že proti napadenému usnesení nemá stěžovatel možnost brojit žádným opravným prostředkem a nezbývá mu než se obrátit na Ústavní soud touto ústavní stížností.

[19] Napadené usnesení bylo stěžovateli doručeno dne 28. dubna 2017, ústavní stížnost je proto podávána ve lhůtě dvou měsíců ve smyslu ustanovení § 72 odst. 3 ZÚS.

Důkaz: stížnost předsedovi Městského soudu v Praze ze dne 11. dubna 2017 – v příloze
vyrozumění místopředsedy Městského soudu v Praze ze dne 24. dubna 2017, č. j. St 39/2017 – v příloze
žádost ministerstvu spravedlnosti ze dne 25. dubna 2017 – v příloze

IV. Závěrečný návrh

Ze všech těchto důvodů stěžovatel navrhuje, aby Ústavní soud po projednání jeho ústavní stížnosti vydal tento

n á l e z :

1. Výrokem I usnesení Městského soudu v Praze ze dne 10. dubna 2017, sp. zn. 49 T 10/2016, došlo k porušení zásady veřejnosti soudních jednání a bylo jím zasaženo do základního práva stěžovatele činit, co mu zákon nezakazuje.
2. Toto usnesení se proto v rozsahu výroku I r u š í .

V Praze dne 7. června 2017

Jan Šinágl

Seznam příloh:

1. *plná moc*
2. *usnesení Městského soudu v Praze ze dne 10. dubna 2017, sp. zn. 49 T 10/2016*
3. *stížnost předsedovi Městského soudu v Praze ze dne 11. dubna 2017*
4. *vyrozumění místopředsedy Městského soudu v Praze ze dne 24. dubna 2017, č. j. St 39/2017*
5. *žádost ministerstvu spravedlnosti ze dne 25. dubna 2017*

